

Dialekt- och folkminnesarkivet
Ö. Ågatan 27
Box 1743
752 47 Uppsala

M 261 Om kloka och botare.

Kloka gummor och gubbar har haft en viktig funktion i ett äldre samhälle. Minnet av dem lever kanske fortfarande och namnet på någon klok gumma eller gubbe finns ännu kvar. Vi har hört talas om Flahultarn, Åsumspågen, Kisa-Mor eller Nybo-Kalle. Deras efterföljare finns också i dag, men under andra benämningar, botare o.l. Det kan vara av intresse att också se hur dessa botare kan ha tagit över den roll som de gamla kloka gummorna och gubbarna hade.

Berätta om de kloka och de botare Du känner till och var de bodde och verkade.

När och vid vilken ålder började den kloke sin verksamhet?

Har den kloke genomgått någon särskild undervisning eller hur har han förvärvat sin speciella kunskap / förmåga?

Berätta om den klokes botande förmåga, vad för slags metoder han använde, om det förekom handpåläggning, läsningar o.l.

Vilka sjukdomar ansågs de kloka kunna bota?

Hur gjorde han för att kunna ställa diagnosen?

Kunde den kloke stämma blod? Fanns det också andra människor som hade den förmågan?

Berätta om den klokes mottagningar. Vad begärde han/hon av besökaren?

Vad berättar man om den klokes utrustning och särskilda anordningar för sin verksamhet? Tillverkade han själv sina mediciner?

Hur uttogs ersättningen för besöket?

Har den kloke haft andra färdigheter, t.ex. fjärrskådare, väderspåman o.l.?

Har det funnits kloka i Din släkt?.

Berätta om den klokes anseende bland medmänniskorna och hur Du tror att kundkretsen såg ut.

Har Du någon gång sökt hjälp hos botare som befinner sig utanför den offentliga vården som t.ex. kiropraktorer, homeopater eller liknande botare? Hur fick Du kännedom om och kontakt med botaren? Berätta om detta och varför Du sökte hjälp hos en botare.

Tillverkar även en modern botare sina mediciner eller använder man apoteksvaror eller hälsoapotekens produkter?

Vet Du något om botarens kontakt med Socialstyrelsen eller andra myndigheter och hurdan är botarens förhållande till den offentliga vården.

Glöm inte att uppge Ditt namn eller kön, Ditt födelseår, Ditt yrke samt det landskap och den socken/stad Ditt svar gäller för. Vi tar gärna emot fotografier i ämnet. Uppge om Du vill ha bilderna i retur eller om vi får behålla dem.

Wolter Ehn/Eva-Lott Lindqvist
november 1992